

เมืองธรรมเกษตร... นโยบายสาธารณะที่ดี วิถีคนอำนาจ

พลังการขับเคลื่อนทางสังคมของภาคประชาชนในจังหวัดอำนาจเจริญ ส่งผลให้เกิดการรวมตัวของภาคีเครือข่ายให้มีบทบาทแก้ไขปัญหาสำคัญของจังหวัด โดยมีเป้าหมายเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต และกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยตนเอง

จากจุดเริ่มต้นใน พ.ศ. 2558 เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดอำนาจเจริญ หนึ่งในกลไกสำคัญที่มีส่วนต่อการผลักดันการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรกรรม ริเริ่มทำสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น “**นโยบายสาธารณะการลดผลกระทบสารเคมีทางการเกษตรพัฒนาเกษตรยั่งยืน**” ส่งผลให้ผู้นำชุมชนเริ่มตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมี ปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตโดยคำนึงถึงธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย

จากนั้น เกิดการขยายเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการทำงานพัฒนาเชิงพื้นที่ และได้สรุปบทเรียนโดยเน้นการปฏิรูปจิตสำนึก บนฐานประชาธิปไตยชุมชน และเกิดการรวมตัวของขบวนการองค์กรภาคประชาชนคนอำนาจเจริญ จำนวนกว่า 15,000 คน แสดงเจตนาสมณัประกาศธรรมนูญ “**ประชาชนคนอำนาจจัดการตนเอง**” พ.ศ.2555 ฉบับที่ 1 ณ ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 นับเป็น “**กติกาคือข้อตกลงเพื่อจัดการตนเองระดับพื้นที่จังหวัดของภาคประชาชน**” ฉบับแรกของไทย

คำประกาศครั้งนั้น ถือเป็นความสำเร็จในเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม ภาคีเครือข่ายภาคประชาชน หน่วยงานส่วนราชการ และท้องถิ่น และภาควิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ มูลนิธินโยบายสุขภาวะ ยังคงเห็นหน้าพัฒนาข้อเสนอเพื่อเชื่อมโยงแผนงานหรือนโยบายระดับจังหวัด และตั้งเป้าหมายพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ ให้เป็นเมืองธรรมเกษตร

นโยบายเมืองธรรมเกษตร ผ่านวิถีการเกษตรแบบอินทรีย์ จึงได้รับการสื่อสารให้เป็นภาพพจน์ร่วมของประชาชนในจังหวัด ด้วยการประชุมพบปะสนทนาสัญลักณ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวจังหวัดอำนาจเจริญ อย่าง “**พระมงคลมิ่งเมือง กับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตผู้คน ที่ผูกพันกับเกษตรกรรม**” ให้ประชาชนเห็นคุณค่าและเป้าหมายร่วม เชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการสร้างนโยบายสาธารณะที่ดี และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 สมัชชาสุขภาพจังหวัดอำนาจเจริญ มีองค์ประกอบหลัก คือ 1.คณะกรรมการสนับสนุนการจัดและขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพจังหวัด

อำนาจเจริญ (คจ.สจ.) และ 2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ เป็น “**เจ้าภาพหลัก**” ทำหน้าที่สนับสนุนและติดตาม การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เพื่อสุขภาวะคนเมืองธรรมเกษตร ทำงานร่วมกับเครือข่ายอื่นๆ จนเกิดพื้นที่ “**ธรรมนูญตำบลต้นแบบ**” ประกาศใช้รวม 41 พื้นที่ ครอบคลุมทั้ง 7 อำเภอ และการประกาศนโยบายสาธารณะ “**วาระเมืองเกษตรอินทรีย์และสมุนไพรเมืองธรรมเกษตร วิถีคนอำนาจ**” ในปี พ.ศ.2561

การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ที่มุ่งเน้นการสร้าง “**เมืองธรรมเกษตร**” ทำให้เกิดการรวมตัวอย่างเข้มแข็งของภาคประชาชน ขบวนการองค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาควิชาการ จากพื้นฐานการสร้างวิสัยทัศน์การวางเป้าหมายร่วม การทบทวน ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เกิดพื้นที่กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับพื้นที่ ส่งผลให้ “**สมัชชาสุขภาพจังหวัดอำนาจเจริญ**” ได้รับการยอมรับในบทบาทการทำงานสานพลังภาคีเครือข่ายในระดับจังหวัดอย่างแท้จริง

